

Helsingborgs kommun
helsingborg@helsingborg.se

2018-06-19
Dnr 400-2018:1484

Beslut

efter tematisk kvalitetsgranskning av hem- och
konsumenkunskap vid Maria Parkskolan i Helsingborgs
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av ämnet hem- och konsumentkunskap. Syftet är att granska om elever i grundskolans årskurs 7–9 får en undervisning i ämnet av god kvalitet. För att bedöma det granskas såväl undervisningens innehåll som undervisningens allmändidaktiska kvaliteter.

Granskningens syfte besvaras genom följande frågeställningar.

1. I vilken utsträckning innehåller undervisningen i hem- och konsumentkunskap de tre kunskapsområden som kursplanen anger?
2. I vilken utsträckning genomförs undervisning i hem- och konsumentkunskap med allmändidaktiska kvaliteter?

Granskningen genomförs i 23 skolor. I urvalet ingår såväl kommunala som fristående skolor belägna i större och mindre kommuner. Maria Parkskolan med Helsingborgs kommun som huvudman ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Maria Parkskolan den 28–30 maj 2018. Besöket genomfördes av utredare Alexander Aleryd och undervisningsråd Malin Lundqvist. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation från skolan och genomfört observationer av undervisningen samt intervjuer med elever, lärare och skolledning.

Varje besökt skola får ett beslut. I detta beslut gör Skolinspektionen en samlad bedömning av det granskade området utifrån de övergripande frågeställningarna. Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Fakta om Maria Parkskolan

Maria Parkskolan är en kommunal skola med Helsingborgs kommun som huvudman. I skolenheten finns 269 elever i årskurserna 7–9. Enligt inkomna uppgifter från skolans rektor ansvarar en lärare för undervisningen i hem- och konsumentkunskap för årskurserna 7–9. Läraren är legitimerad och behörig att undervisa i ämnet och aktuella årskurser och har mångårig erfarenhet av att undervisa i ämnet. Sammanlagt är 118 timmar avsatt för undervisning i ämnet, varav 90 timmar till årskurserna 7–9. Eleverna har 100 minuter undervisning i veckan under hela läsåret i årskurs 8 och 100 minuter i veckan under en termin i årskurs 9.

Betygsstatistiken visar att resultaten i hem- och konsumentkunskap varierar över tid. De senaste fem läsåren har andelen elever som har betygen E–A varierat mellan 89,4–100 procent. Statistiken visar även att flickorna de fem senaste läsåren har högre genomsnittlig betygspoäng än pojkarna. Läsåret 2016/2017 har flickorna en genomsnittlig betygspoäng på 16,8 i jämförelse med pojkarnas 10,9.

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen planeras och bedrivs utifrån kursplanen

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i hem- och konsumentkunskap planeras och genomförs så att de kunskapsområden som anges i kursplanen till stora delar omfattas av undervisningen.

Granskningen visar dock att undervisningen inte innefattar innehållspunkten *Arbetsfördelning i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv*.

Granskningen visar vidare att planeringar och genomförande av undervisningen ger eleverna möjlighet att utveckla de ämnesspecifika förmågorna.

Undervisningen bedrivs med allmändidaktiska kvaliteter

Skolinspektionen bedömer att undervisningens allmändidaktiska kvaliteter fungerar väl i flera avseenden men behöver utvecklas i några andra. Granskningen visar att undervisningen bedrivs i en trygg miljö och att läraren har ett synligt pedagogiskt ledarskap med tydlighet i lektionsinnehåll och struktur. I detta avseende kan läraren dock utveckla undervisningen genom att i ökad omfattning variera innehållet i samband med teoretiska moment. Granskningen visar att läraren i ökad omfattning bör fånga upp elever som ägnar sig åt annat än undervisningen och att styra arbetsprocesserna när eleverna är överksamma.

Granskningen visar vidare att undervisningen präglas av individanpassning, variation och utmaningar. Undervisningen omfattar såväl praktiska som teoretiska inslag. De tre ämnesperspektiven hälsa, ekonomi och miljö finns med som inslag i undervisningen och eleverna ges möjlighet att utveckla de ämnesspecifika förmågorna. I denna arbetsprocess bör dock undervisningen utvecklas så att eleverna ges möjlighet att reflektera över och förstå sitt eget lärande.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden.

- Undervisningen behöver utvecklas så att den behandlar arbetsfördelningen i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen inte ger eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om, eller möjlighet att reflektera över jämställdhet och arbetsfördelning i hemmet. Granskningen visar att läraren inte inkluderar innehållspunkten *Arbetsfördelningen i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv* i planering eller genomförande av undervisning på grund av personliga åsikter. Eleverna ges därför inte möjlighet att exempelvis reflektera över hur normer eller arbetsfördelningen i hemmet i förlängningen påverkar kvinnor och mäns deltagande i familje- yrkes- och samhällsliv. Skolinspektionen vill betona att innehållspunkterna i kursplanen ska ingå i undervisningen för att ge eleverna möjlighet att utveckla dessa förmågor.

- Undervisningen behöver utvecklas så att den ger eleverna möjlighet att reflektera över och förstå sitt eget lärande.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen inte ger eleverna tillräcklig möjlighet att reflektera över och förstå sitt eget lärande. Granskningen visar att dialogen mellan läraren och eleverna präglas av att läraren talar om vad som behöver göras, exempelvis "ta mer mjöl, du måste ha degskrapan", vilket får till följd att eleverna inte ges möjlighet till att själva reflektera och dra egna slutsatser. I samband med lärarens återkoppling läggs också tonvikten på elevernas misstag istället för att framhålla det positiva. Läraren följer vid flera tillfällen upp elevernas arbete med kommentarer som "Nej, inte skärbrädan". Sådan återkoppling sker även i samband med redovisning av grupparbete där läraren i huvudsak berättar vad läraren saknar i elevernas redovisningar.

Centralt för ämnet HKK är att det är ett processämne som kännetecknas av kunskap i handling där teori och praktik förenas. Det är viktigt att eleverna i undervisningen ges möjlighet att reflektera över och använda sina tidigare erfarenheter för att lösa situationer som uppstår.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 19 december 2018 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Ange aktuell skolenhet och aktuellt diarienummer i ärendemeningen i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Sundkvist

Maria Sundkvist
Avdelningschef
Signerat av: Maria Sundkvist

X Alexander Aleryd

Alexander Aleryd
Utredare
Signerat av: Alexander Aleryd

Se Bilaga 1 Författningsstöd

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/hem--och-konsumentkunskap/>